

EXTIMORA SCOTIÆ,

in qua

Provinciae aut Regiones sunt, Rossia, Sutherlandia, Cathanesia,
Strath-Navernia, cum regiunculis quæ iis subsunt,
itidemque Moravia.

Vicquid terrarum longo tractu, à sinu quem Livennum dicunt, qui Lochabriam à Lorna dividit, adusque Orcadas insulas, & extima Continentis, comprehensa etiam Badenoch, quæ à fontibus Spæ fluminis ad decursum ejus in longum porrigitur, non ita pridem Vicecomitatus Innernessi nomine censebatur. Ex hac urbe universi jus petebant, & in hac urbe prætoris capitalis, quem nostri vicecomitem (*Sheriff*) appellant, sedes erat, sicut hodie quoque manet: Quæcunque etiam ex Æbudis per magna maris spatia iis littoribus objacent, eodem jure tenebantur. Præfectura hæc ad Marchiones Huntlaos hæreditarie pertinebat.

At Cathanesia provincia cessit nuperus Marchio in gratiam Cathanesiæ Comititis & Sinclariorum familia geniti, qui ejusdem Marchionis sororem Ioannam Gordoniam in uxorem duxerat, unde hodierna progenies, eaque provincia Comitatus per se censetur.

Idem quoque Marchio cessit jure Sutherlandiæ provinciæ in gratiam Georgii Gordonii cognati sui, qui ducta Sutherlandiæ Comitum hærede filia, hoc Comitatu auctus, illum in suam familiam transtulerat. Vnde hodie Provincia illa Comitatus quoque per se censetur.

Cromartia urbecula sinui ejusdem nominis apposita, cum exigua proximæ terræ parte, jam ab antiquo Vicecomitatus nomine habebatur, cujus præfectura ad Vrchartorum familiam, (cujus princeps familiæ in vicinia oppidi arcem ac latifundia habet) adhuc spectat.

His divulsis manet adhuc amplissimus universi regni comitatus, nam præter Badenocham, Lochabriam, isthmumque illum terrarum, qui Lochabriam ac Æbudas insulas interjacet, multis minoribus regulis habitatam, omnesque eas insulas quæ littori sparsim prætenduntur, Rossiam universam cum regiunculis vicinis, aut sub illa comprehensis, Strathnaverniam, Assynt, ac quæcunque lacum Nessum ambiunt, complectitur.

Scotia.

Verus Geographia hæc loca Creones, Cantas, Carnonacas, Mertas, Logos, & ad extremam septentrionem Cornabios insedisse affirmat, quorum omnium nulla vel apud nostros Scriptores vel externos superest memoria, nisi forte Cornabiorum obscura lateant vestigia in arce Cathanesiæ Comitum, quæ non ita pridem Gernigo, hodie *Castle Sinclair* dici incipit. At Oceanus magnis terrarum spatiis infusus, incipiens à sinistris ad Tæzalum promontorium, nunc *Buchan-ness* dictum, à dextris autem ad Veruvium promontorium, nunc *Dungisby-head*, Innernessam usque penetrans, penitusque ad Cœnobium Beaulieu, Vararis æstuarii olim nomine, hodie *Murray Fyrb*, videtur nondum antiquitatem deposuisse; in intimo enim sinus secessu tres fluvii distinctis nominibus in unum confluentes, sub nomine Farrar fluvii, magnum illud Vararis æstuarium subeunt.

R O S S I A.

Rossia nomen prisca lingua Chersonesum significat: & revera provincia hæc quanquam ad utrumque mare sese porrigat, multis tamen sinibus irrupentis Oceani utrinque lacinata, si universam eam intueare, crebras peninsulas refert.

Hos omnes sinus (quod semel dixisse sufficiat) quicumque prisca loquuntur lingua, per universum regnum Lacus nominant: ac propter ambiguitatem vocis, sinus maris, lacus salfos, terrestres vero dulces appellant.

Rossia, qua Occidentem spectat, Vergivio oceano objecta, multis sinibus intercisa est, qui omnes piscium uberi proventu (halecum præsertim immensis examinibus) luxuriant. Terra vero omnis asperis montibus intumescit, frugibus parum felix, cum desint satis campi, silvarum frequens, pascui quam messibus magis accommoda. Sed frugum inopiam animalium mansuetorum ac ferinæ copia levat, quæ hinc abacta quotannis longe lateque distrahitur.

Primus ad occidentem hybernum tractus *Kintail* vocatur, angusto freto à Skia insula divisus, sub eoque regiuncula *Glen-Elcheg*, avitum hoc est & patrimoniale solum illustrissimi

Vu

Comi-